

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. novembra 2021. godine
Br. ref.:AGJ 1889/21

PRESUDA

u

slučaju br. KI189/20

Podnosilac

IPKO Telecommunications L.L.C.

**Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Republike Kosovo
ARJ-UZPV. br. 17/2020 od 20. januara 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela kompanija IPKO Telecommunications LL.C, koju zastupa advokat Isamedin Dedinca iz opštine Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ-UZPV. br. 17/2020] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 20. januara 2020. godine, u vezi sa presudom Apelacionog suda Kosova [AA. br. 585/2018] od 1. novembra 2019. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presude Osnovnog suda u Prizrenu [A. br. 2105/14] od 6. septembra 2018. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 10. septembra 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarrantovane članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i članom 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 24. decembra 2020. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. decembra 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 14. januara 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da popuni obrazac zahteva Suda.
9. Dana 14. januara 2021. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i poslao istom kopiju zahteva.
10. Dana 28. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu traženu dopunu, odnosno popunjeni obrazac zahteva Suda.

11. Dana 29. aprila 2021. godine, Sud je tražio kompletan spis predmeta od Osnovnog suda.
12. Dana 30. aprila 2021. godine, Osnovni sud je dostavio spis predmeta Sudu.
13. Dana 17. maja 2021. godine, Sud je opštinu Đakovica, u svojstvu zainteresovane strane, obavestio o registraciji zahteva.
14. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika o radu, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda.
15. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika o radu, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije u Ustavnom sudu.
16. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za članicu Veća za razmatranje umesto sudije Bekima Sejdiua. Sudija Selvete Gërxhaliu-Krasniqi je imenovana kao predsedavajuća Veća za razmatranje.
17. Dana 28. maja 2021. godine, opština Đakovica je preko emaila dostavila svoje komentare.
18. Dana 25. juna 2021. godine, sudija Gresa Caka-Nimani je započela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
19. Dana 30. juna 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i zatražilo je dopunu izveštaja.
20. Dana 20. oktobra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

21. Dana 7. februara 2014. godine, opština Đakovica je dostavila podnosiocu zahteva račun za uplatu poreza na imovinu pod br. [102120/30227493] od 14. januara 2014. godine, za BTS antene za 2014. godinu, kojim je podnosilac zahteva obavezan da porez na imovinu za 2014. godinu u iznosu od 4.160 evra uplati do 30. juna 2014. godine, da drugu ratu u iznosu od 4.160 evra uplati do 31. decembra 2014. godine, kao i da odmah izmiri dug za prethodne godine u iznosu od 42.608 evra, a što ukupno čini iznos od 50.928,00 evra.
22. Dana 28. februara 2014. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Opštinskom odboru za žalbe na porez na nepokretnu imovinu pri Direkciji za ekonomiju i finansije Skupštine opštine Đakovica, sa obrazloženjem da je ispostavljanje

računa za uplatu poreza na imovinu u suprotnosti sa opštim principom zakonitosti iz člana 3. (Princip zakonitosti) Zakona o upravnom postupku, kao i da predstavlja povredu odredbe iz stava 6. člana 22. (Osnova za instaliranje infrastrukture elektronskih komunikacija) Zakona o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu: ZEK) na osnovu koje odredbe se taksa na nepokretnu imovinu ne primenjuje na mreže elektronskih komunikacija i prateća postrojenja, uključujući i one koje se koriste za mobilne mreže (GSM), bazne stanice, satelite i podzemnu infrastrukturu.

23. Dana 7. marta 2014. godine, Opštinski odbor za razmatranje žalbi na porez na nepokretnu imovinu pri opštini Đakovica je odlukom br. [03-430-2026] (i) odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu; i (ii) ostavio na snazi račun za uplatu poreza na imovinu [102120/30227493] od 14. januara 2014. godine.
24. Dana 17. oktobra 2014. godine, podnosilac zahteva je tužbom pred Osnovnim sudom u Prištini, Odeljenje za upravne sporove (u daljem tekstu: Osnovni sud) pokrenuo upravni spor protiv tužene opštine Đakovica zbog procesnih povreda i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se tužba usvoji kao osnovana, a da se gore navedena odluka opštine Đakovica ukine.
25. Dana 4. jula 2016. godine, opština Đakovica, u svojstvu zainteresovane strane, podnosi odgovor na tužbu, osporavajući u svemu navode podnosioca zahteva kao neosnovane.
26. Dana 6. septembra 2018. godine, Osnovni sud je presudom [A. br. 2105/14]: (i) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva; (ii) ukinuo rešenje br. [03-430-2026] opštine Đakovica-Opštinski odbor za žalbe od 7. marta 2014. godine; i (iii) obavezao opštinu Đakovica-Opštinski odbor za razmatranje žalbi na porez na nepokretnu imovinu da podnosioca zahteva oslobodi duga za porez na imovinu uključujući i kamatu i kazne prema računima br. [102120/30227493] od 14. januara 2014. godine.
27. Dana 19. oktobra 2018. godine, tužena opština Đakovica, u svojstvu zainteresovane strane, izjavljuje žalbu Apelacionom sudu, zbog povrede odredaba Zakona o upravnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se ožalbena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje.
28. Dana 1. novembra 2019. godine, Apelacioni sud je presudom [AA. br. 585/2018]: (i) usvojio žalbu zainteresovane strane kao osnovanu i preinačio presudu Osnovnog suda; (ii) odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kojim je tražio da se ukine odluka br. [03-430-2026] zainteresovane strane-opštine Đakovica od 7. marta 2014. godine; i (iii) ostavio na snazi odluku br. [03-430-2026] opštine Đakovica od 7. marta 2014. godine.
29. Dana 22. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo Regulatornom autoritetu za elektronske i poštanske komunikacije (u daljem tekstu: RAEPK) zahtev za tumačenje odredbe člana 22. stav 6. ZEK-a. Dana 9. decembra 2019.

godine, RAEPK je dostavio podnosiocu zahteva službeni memorandum [br. 642\2\19] o tumačenju člana 22. stav 6. ZKE-a, u kojem je naveo:

“prema tumačenju RAEPK-a više je nego jasno da se ova odredba odnosi na porez na nepokretnu imovinu.

[...]

[...] za bilo koju tarifu nametnutu pružaoциma elektronskih komunikacionih usluga, osim onih navedenih u Zakonu, ispostavlja se da je u suprotnosti sa Zakonom i da ima negativan uticaj na postavljanje infrastrukture operatora elektronskih komunikacionih mreža.

RAEPK još jednom potvrđuje da se član 22. st. 6. Zakona o elektronskim komunikacijama odnosi na porez na nepokretnu imovinu”.

30. Dana 10. decembra 2019. godine, podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede odredaba postupka i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se zahtev podnosioca usvoji kao osnovan, a da se presuda Apelacionog suda preinači. Podnosilac zahteva je naglasio da Apelacioni Sud nije dao nikakvo obrazloženje u vezi sa tim šta se podrazumeva taksom na imovinu propisanom u odredbi člana 22 stav 6 ZKE, i zašto nije ista na imovinu i porez na imovinu, gde je razlika, za šta se koristi taksa na imovinu a za šta se primenjuje porez na imovinu da bi obrazloženje ove presude sadržalo razloge u vezi sa odlučujućim činjenicama i zbog kojih je razloga drugostepeni sud odlučio kao u izreci presude. Podnosilac zahteva je tom zahtevu priložio kao dokaz i službeni memorandum RAEPK-a, kojim je precizirano da su taksa na imovinu i porez istovetni u smislu člana 22. stav 6. ZEK-a.
31. Dana 21. decembra 2019. godine, opština Đakovica je prigovorom na zahtev za vanredno preispitivanje podnosioca zahteva osporila u svemu njegove navode, sa predlogom da se zahtev odbije kao neosnovan. Opština Đakovica je, između ostalog, tražila od Vrhovnog suda da isti traži od *Vlade Republike Kosovo–Ministarstva finansija tumačenje člana 22. stav 6. Zakona br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, odnosno šta se podrazumeva pod pojmom “taksa na imovinu” a šta pod pojmom “porez na imovinu”.*
32. Dana 20. januara 2020. godine, Vrhovni sud Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) je presudom [ARJ-UZVP. br. 17/2020] odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca zahteva za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnet protiv presude [AA. UZH. br. 585/2018] Apelacionog suda od 1. novembra 2019. godine.

Navodi podnosioca zahteva

33. Podnosilac zahteva navodi da je presuda Vrhovnog suda ARJ-UZPV. br. 17/2020 od 20. januara 2020. godine, doneta uz povredu osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, kao i članom 10. UDLJP.

34. Podnosilac zahteva na početku navodi da je sudski postupak koji je sproveden pred Apelacionim i Vrhovnim sudom bio nepravilan jer su sudske odluke donete uz bitne povrede odredaba parničnog postupka i nedostaju im razlozi o odlučnim činjenicama, obrazloženje ne sadrži zahteve podnosioca, pa su stoga ove odluke proizvoljne, a predstavljaju i povredu individualnih prava zagarantovanih članom 31. Ustava, članom 10. UDLJP, kao i članom 6. EKLJP.
35. Podnosilac zahteva navodi da je Apelacioni sud proizvoljno primenio odredbe stava 3.1 člana 8. (Oslobađanje od poreza na nepokretnu imovinu) Zakona o porezu na nepokretnu imovinu zbog toga što nije obrazložio koja je razlika između poreza na nepokretnu imovinu i takse na nepokretnu imovinu predviđene odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a, na šta se primenjuje taksa na imovinu, a na šta se primenjuje porez na imovinu. Takođe, podnosilac zahteva navodi da Apelacioni sud nije dao nikakvo obrazloženje o tome zašto ne stoji utvrđenje prvostepenog suda da se Zakon o porezu na nepokretnu imovinu ne može primeniti kao *Lex Specialis* u ovom slučaju, već se kao takav (*Lex Specialis*) mora tretirati Zakon o elektronskim komunikacijama prema pravnom principu "*lex specialis derogat legi generali*".
36. Pored toga, podnosilac zahteva naglašava da je u jednom drugom predmetu (predmet A. br. 1073/14, AA. ru. 52/2016), po istom pitanju, odnosno po pitanju poreza na imovinu (za elektronsku komunikacionu mrežu) koji je podnosiocu zahteva ispostavila opština Suva Reka, prvostepeni sud usvojio tužbeni zahtev podnosioca IPKO Telecommunication LLC i vratio predmet na ponovno razmatranje i odlučivanje, tako što je obavezao tuženu da prilikom donošenja odluke uzme u obzir službeni memorandum izdat od strane RAEKP-a i da je Apelacioni sud potvrdio odluku prvostepenog suda. S druge strane, u suprotnosti sa svojim pravnim stanovištem u prethodno navedenom predmetu, Apelacioni sud nije uzeo u obzir memorandum RAEPK-a i nije pružio nikakvo obrazloženje o tome zašto isti u ovom slučaju ne treba uzeti u obzir, dok je ranije odlučio drugačije.
37. U nastavku, podnosilac zahteva navodi da ni Vrhovni sud nije obrazložio šta se podrazumeva pod taksom na imovinu koja je utvrđena odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a, zašto taksa na imovinu i porez na imovinu nisu istovetni, u čemu se sastoji razlika, na šta se primenjuje taksa na imovinu, a na šta se primenjuje porez na imovinu, a takođe nije se bavio ni pitanjem zašto se ZEK mora tretirati kao *Lex Specialis* u ovom slučaju prema principu "*Lex specialis derogat legi generali*".
38. Podnosilac zahteva takođe navodi da Vrhovni sud nije uzeo u obzir dokaz koji je on pružio u vezi sa tumačenjem ZEK-a, odnosno službeni memorandum RAEPK-a od 6. decembra 2019. godine, kao organa nadležnog za tumačenje odredbi ZEK-a, a u kojem se kaže da se taksa na imovinu koja je utvrđena odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a odnosi na porez na imovinu i da su operateri oslobođeni od ove vrste poreza.
39. U vezi sa prethodno pokrenutim pitanjima, podnosilac zahteva navodi da je sud pogrešno primenio odredbu člana 8. stav 3.1 Zakona br. 03/L-204 o porezu na nepokretnu imovinu u kojem je utvrđeno da se "oslobađanje od poreza ne

primenjuje kada se imovina koristi ili drži za upotrebu za komercijalne aktivnosti za stvaranje prihoda", zbog toga što ova zakonska odredba važi za druge biznise koji imovinu koriste ili drže za komercijalne aktivnosti, međutim, kod podnosioca je situacija potpuno drugačija jer je on operator koji pruža usluge od javnog interesa i da je po specijalnom zakonu koji u potpunosti uređuje oblast elektronskih komunikacija izuzet od takse na imovinu/poreza na imovinu za opremu i druga postrojenja utvrđena kao u odredbi člana 22. stav 6. ZEK-a.

40. Podnosilac zahteva takođe pominje i nekoliko slučajeva Suda u pogledu prakse Suda o neobrazloženoj odluci, gde spadaju slučajevi KI135/14, sa podnosiocem *IKK Classic*, KI18/16, sa podnosiocem *Bedri Salihu*, KI31/17, sa podnosiocem *Shefqet Berisha*, KI97/16, sa podnosiocem *IKK Classic*, KI35/18, sa podnosiocem *Bayerische Versicherungsverband*.
41. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda (i) da utvrdi da je zahtev podnosioca IPKO Telecommunications L.L.C prihvatljiv; (ii) da utvrdi povredu individualnih prava podnosioca zahteva zagaranovanih članom 31. stav 1. i 2. Ustava, članom 10. Univerzalne deklaracije i članom 6. Evropske konvencije kao rezultat povreda prava zagaranovanih ovim instrumentima i Zakonom o parničnom postupku od strane Apelacionog i Vrhovnog suda; (iii) da proglasi ništavom presudu [ARJ-UZVP. br. 17/2020] Vrhovnog suda Kosova od 20. januara 2020. godine, koja se osporava ovim zahtevom i vrati predmet Vrhovnom sudu Kosova na ponovno odlučivanje.

Komentari zainteresovane stranke

42. Opština Đakovica je u svojstvu zainteresovane stranke podnela svoje komentare pod naslovom „odgovor na zahtev“, kojim smatra da su navodi podnosioca zahteva, odnosno kompanije „IPKO Telecommunications L.L.C“ potpuno neosnovani.
43. Opština Đakovica je u nastavku naglasila da je u konkretnom slučaju odlučila na osnovu zakonskog određivanja Zakona o porezu na imovinu br. 06/L-005, koji ima prednost u primeni. Takođe, opština Đakovica ističe da, da bi se otklonile dileme oko razlike između pojmova “porez na imovinu” i “taksa na imovinu” treba da se traži od Vlade Kosova, odnosno Ministarstva finansija da se izvrši tumačenje člana 22 stav 6 Zakona o elektronskim komunikacijama.
44. Konačno, opština Đakovica se protivi u celosti zahtevu podnosioca zahteva kao neosnovan i u suprotnosti sa činjeničnim i pravnim stanjem, sa predlogom da Sud donese rešenje kojim: (i) PROGLAŠAVA zahtev „IPKO Telecommunications L.L.C“ neprihvatljivim; (ii) DA DOSTAVI ovu odluku stranama; (iii) DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

[...]

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

(...)

Zakon br. 03/L-204 o porezu na nepokretnu imovinu

Član 8.

Oslobađanje od poreza na nepokretnu imovinu

1. Sledeće institucije i organizacije biće izuzeti iz poreza na imovinu za imovinu koju poseduju ili koriste:

[...]

3. Oslobađanje od poreza prema stavu 1 ovog zakona ne primenjuje se kada:

3.1. nekretnina se koristi ili se drži za upotrebu za komercijalne aktivnosti za stvaranje prihoda;

Zakon br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama

Član 22. Osnova za instaliranje infrastrukture elektronskih komunikacija

6. Izgradnja javnih mreža komunikacije i odgovarajućih objekata je od javnog interesa. Porez nepokretne imovine se ne odnosi za mreže javne komunikacije i odgovarajuće objekte, uključujući one koji se koriste za mobilne (npr. GSM) bazne stanice, satelite i podzemne infrastrukture.

Ocena prihvatljivosti zahteva

45. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su propisani Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
46. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stav 4. člana 21. [Opšta načela] i stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 21.

[...]

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

Član 113.

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

47. Sud se dalje poziva na uslove prihvatljivosti koji su precizirani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”.

48. Na početku, Sud objašnjava da u skladu sa članom 21.4 Ustava, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda, koja važe i za pojedince i za pravna lica (vidi slučajeve Suda, KI10/20, podnosilac *“Regionalna kompanija za vodosnabdevanje “Hidroregjioni Jugor” D.D. – Jedinica Nova Gora Prizren, rešenje o neprihvatljivosti od 5. oktobra 2020. godine, stav 35; i KI41/09, podnosilac zahteva Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C., rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).*
49. Dalje, što se tiče ispunjenja gore navedenih procesnih uslova za prihvatljivost ustavnih zahteva, Sud prvo naglašava da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda ARJ-UZVP. br. 17/2020 od 20. januara 2020. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena Zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
50. Sud, na kraju, ocenjuje da ovaj zahtev nije očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika. Sud, dalje, naglašava da zahtev nije neprihvatljiv ni po jednom drugom osnovu. Shodno tome, isti se mora proglasiti prihvatljivim (vidi, takođe, predmet ESLJP-a *Alimuçaj protiv Albanije*, predstavka br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144).

Meritum zahteva

51. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi povredu svojih prava zagarantovanih članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, kao i članom 10. UDLJP.
52. U tom kontekstu, Sud prvo podseća da su okolnosti slučaja povezane sa tužbenim zahtevom podnosioca zahteva zbog toga što ga je opština Đakovica zadužila da plati porez na nepokretnu imovinu za BTS antene. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Opštinskom odboru za žalbe na porez na nepokretnu

imovinu, sa obrazloženjem da je ispostavljanje računa za uplatu poreza na imovinu u suprotnosti sa odredbom stava 6. člana 22. (Osnova za instaliranje infrastrukture elektronskih komunikacija) ZEK-a, a isti je tvrdio da je na osnovu te odredbe oslobođen od plaćanja. Opština Đakovica je odbila žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i ostavila na snazi račun za uplatu poreza na imovinu. Nakon toga, Osnovni sud je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva podnet protiv opštine Đakovica, obavezujući istu da ga oslobodi duga za porez na imovinu. Postupajući povodom odgovarajuće žalbe opštine Đakovica, Apelacioni sud je usvojio žalbu kao osnovanu i tom prilikom odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Protiv presude Apelacionog suda, podnosilac zahteva je podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, u kojem je naglasio da Presudi apelacionog suda nedostaje obrazloženje o odlučujućim činjenicama, odnosno obrazloženje šta podrazumeva „*taksa na imovinu*“, i pridružio je kao dokaz i službeni memorandum RAEPK-a, koji pojašnjava da je taksa na imovinu isto kao i porez na imovinu u smislu člana 22 stav 6 ZKE. Ovaj zahtev je odbijen od strane Vrhovnog suda kao neosnovan, gde je sud naglasio da opština Đakovica nije obavezala podnosioca zahteva za taksu na imovnu, već mu je naplatila za porez na imovinu, ali isti nije pojasnio šta je taksa na imovinu, i nije razmotrio službeni memorandum RAEPK-a. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava utvrđenja Apelacionog i Vrhovnog suda, navodeći u suštini povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, koje su rezultirale neobrazloženom odlukom kao rezultat ne davanja specifičnog odgovora na odlučujuću tvrdnju šta je taksa na imovinu, što bi omogućilo njegovo izuzeće od obaveze plaćanja poreza na imovinu. Sud će u nastavku razmotriti i oceniti navode podnosioca zahteva.

53. Podnosilac zahteva prevashodno navodi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava na obrazloženu odluku jer nije odgovoreno na njegove suštinske argumente, koji su bili od suštinske važnosti za tačnu procenu činjeničnog stanja, odnosno njegovo izuzeće od obaveze plaćanja poreza na nepokretnu imovinu, kao i za pravilnu primenu materijalnog prava, odnosno člana 22. stav 6. ZEK-a. Prema tome, Sud primećuje da se suštinski navodi podnosioca zahteva odnose na neobrazloženost odluka Apelacionog i Vrhovnog suda kao rezultat toga što nije odgovoreno na njegove suštinske argumente.
54. Sud naglašava da je pravo na obrazloženu odluku zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP i da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) protumačio njegovu primenu kroz svoju sudsku praksu. Sud je na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom tumači u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a. Shodno tome, kada je reč o tumačenju navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud će se pozvati na sudsku praksu ESLJP-a.

(i) Opšta načela u pogledu prava na obrazloženu odluku razvijena sudskom praksom ESLJP-a

55. U vezi sa pravom na jednu obrazloženu sudsku odluku koje je zagarantovano putem člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, Sud prvenstveno naglašava da sud ima jednu konsolidovanu sudsku praksu, koja je razvijena u skladu sa

opštim principima koji su postavljeni u sudskoj praksi ESLJP-a (uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve *Hadjianastassiou protiv Grčke*, Presuda od 16. decembra 1992. godine; *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, Presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, Presuda od 19. februara 1998. godine; *Garcia Ruiz protiv Španije*, Presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, Presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, Presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, Presuda od 24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, Presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatishvili protiv Rusije*, Presuda od 22. februara 2007. godine. Štaviše, osnovna načela u vezi sa pravom na jednu obrazloženu sudsku odluku su razmotrena takođe i u slučajevima ovog suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na KI22/16, podnosilac zahteva *Naser Husaj*, Presuda od 9. juna 2017. godine; KI97/16, podnosilac zahteva *IKK Classic*, Presuda od 9. januara 2018. godine; KI143/16, podnosilac zahteva *Muharrem Blaku i drugi* Rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; KI87/18, podnosilac zahteva *IF Skadiforsikring*, Presuda od 27. februara 2019. godine, i KI24/17, podnosilac zahteva *Bedri Salihu*, Presuda od 27. maja 2019. godine, KI35/18, podnosilac zahteva *Bayerische Versicherungsverband*, Presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj suda KI230/19, podnosilac zahteva *Albert Rakipi*, Presuda od 9. decembra 2020. godine).

56. U principu, Sud naglašava da garancije sadržane u članu 31 Ustava, uključuju i obavezu sudova da navedu obrazloženja svojih odluka (vidi slučaj Suda KI9/20, podnosilac zahteva "*SUVA*" *Rechtsabteilung*, Presuda od 31. maja 2021. godine, stav 56 i slučaj suda KI230/19, podnosilac zahteva *Albert Rakipi*, citirano iznad, stav 139).
57. Sud takođe naglašava da na osnovu svoje sudske prakse prilikom ocene načela koje se odnosi na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu tokom procene (vidi, slično, slučajeve ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda: KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 48; i slučaj KI87/18, *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 48). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi, slučaj: *Morerira Ferreira protiv Portugalije*, presuda od 5. jula 2011. godine, stav 84 i reference koje su tu korišćene; vidi, i slučaj Suda: KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 137).
58. U sudskoj praksi ESLJP-a se naglašava da je osnovna funkcija obrazložene odluke da pokaže strankama da su saslušane. Pored toga, obrazložena odluka

pruža stranci mogućnost da se žali protiv nje, kao i mogućnost da odluku razmatra apelaciono telo. Samo davanjem obrazložene odluke može postojati javni nadzor nad sprovođenjem pravde (vidi, *mutatis mutandis*, predmete ESLJP-a *Hirvisaari protiv Finske*, predstavka br. 49684/99, 27. septembar 2001. godine, stav 30; *Tatishvili protiv Rusije*, predstavka br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine, stav 58; i *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 37).

59. Međutim, iako ESLJP navodi da član 6. stav 1. EKLJP-a obavezuje sudove da pruže razloge za svoje odluke, on je takođe utvrdio da se ovo ne može shvatiti kao zahtev da se detaljno odgovori na svaki argument (vidi predmete ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; *Higgins i drugi protiv Francuske*, predstavka br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42).
60. Obim u kojem se primenjuje obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se utvrditi u svetlu okolnosti predmeta (vidi predmete ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, citiran u tekstu iznad, stav 42).
61. Prema tome, od sudova se zahteva da ispituju najvažnije argumente stranaka u postupku (vidi predmete ESLJP-a *Buzescu protiv Rumunije*, predstavka br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine, stav 67; *Donadze protiv Gruzije*, predstavka br. 74644/01, presuda od 7. marta 2006. godine, stav 35); da s posebnom pažnjom i revnošću ispituju izjašnjenja koja se tiču prava i sloboda zagarantovanih Konvencijom i protokolima uz nju (vidi predmete ESLJP-a *Fabris protiv Francuske*, predstavka br. 16574/08, presuda od 7. februara 2013. godine, stav 72; *Wagner i JMWL protiv Luksemburga*, predstavka br. 76240/01, presuda od 28. juna 2007. godine, stav 96).
62. Međutim, ESLJP je takođe primetio da iako sudovi imaju određeno polje slobodne procene kada je reč o izboru argumenata u određenom slučaju i prihvatanju dokaza u prilog podnescima stranaka, domaći sud je u obavezi da svoje postupke opravda tako što će obrazložiti svoje odluke (vidi predmet ESLJP-a *Suominen protiv Finske*, citiran u tekstu iznad, stav 36).
63. Prema tome, iako nije potrebno da se sud bavi svakom tačkom izloženom u argumentu (vidi takođe predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, citiran u tekstu iznad, stav 61), suštinski argumenti podnosilaca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti (vidi predmete ESLJP-a *Buzescu protiv Rumunije*, predstavka br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine, stav 63; *Pronina protiv Ukrajine*, predstavka br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine, stav 25). Isto tako, pružanje razloga za odluku koja nije dobro utemeljena na zakonu neće ispuniti kriterijume iz člana 6 EKLJP-a.
64. Na kraju, Sud se takođe poziva i na svoju sudsku praksu u kojoj smatra da obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i odražavanja kada se razmatraju predloženi dokazi, s jedne strane, i pravnih

zaključaka suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavno načelo zabrane proizvoljnosti u donošenju odluka ukoliko dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos među njima (vidi slučajeve Ustavnog suda KI72/12, podnosilac *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61, i KI135/14, podnosilac *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58).

65. U nastavku, kada je tvrdnja strane odlučujuća za rezultat postupka, ista zahteva jedan specifičan i izražajan odgovor (vidi slučajeve ESLJP-a *Ruiz Torija protiv Španije*, stav 30, *Hiro Balani protiv Španije*, stav 28; i uporedi *Petrović i drugi protiv Crne Gore*, stav 43).
66. U slučaju *Hiro Balani*, podnositeljka je osporila tužbu za brisanje njenog žiga iz registra, između ostalog, žalbom zasnovanom na preferenciji drugog žiga koji je posedovala. Ovaj podnesak je podnet u pisanoj formi pred redovnim sudovima i formulisan je sasvim jasno i tačno. Službeni iskaz je predstavljen kao dokaz. Vrhovni sud, koji je ukinuo prvostepenu odluku i doneo novu meritornu odluku, bio je dužan, prema važećem procesnom zakonu, da preispita sve podneske iznete tokom postupka, jer su bili "predmet rasprave".

(ii) Primena gore navedenih načela na trenutni slučaj

67. Podnosilac zahteva navodi da ne uspeva da shvati zašto mu se presudama Apelacionog i Vrhovnog suda uskraćuju prava na oslobađanje od plaćanja poreza na nepokretnu imovinu, s obzirom na to da njegovi suštinski argumenti nisu ispitani, niti obrazloženi osporenim presudom. Podnosilac zahteva posebno navodi da je Vrhovni sud doneo nerazumnu odluku kao rezultat toga što nije dao konkretan odgovor na odlučujući zahtev o porezu na imovinu, što bi mu omogućilo oslobađanje od obaveze plaćanja poreza/takse na imovinu.
68. Sud primećuje da je podnosilac zahteva tokom sudskih postupaka pred redovnim sudovima, odnosno pred Apelacionim i Vrhovnim sudom, tvrdio da nije dobio obrazloženu odluku u vezi sa tim šta podrazumeva oslobađanje od takse na nepokretnu imovinu utvrđene odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a, zašto taksa na imovinu i porez na imovinu nisu istovetni, u čemu se sastoji razlika među njima, na šta se primenjuje taksa na imovinu, kao i da nije razmotreno pitanje da li ZEK treba tretirati kao *Lex Specialis* u odnosu na Zakon o porezu na nepokretnu imovinu po principu "*Lex specialis derogat legi generali*". Podnosilac zahteva takođe tvrdi da Vrhovni sud nije uzeo u obzir dokaz koji je on pružio u vezi sa tumačenjem ZEK-a, odnosno službeni memorandum RAEPK-a od 6. decembra 2019. godine, kao nadležnog organa za tumačenje odredbi ZEK-a, a u kojem se kaže da se taksa na imovinu koja je utvrđena odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a odnosi na porez na imovinu i da su operatori oslobođeni od ove vrste poreza.
69. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da je Apelacioni sud povodom navoda podnosioca zahteva dao sledeće obrazloženje:

"Prvostepeni sud se pogrešno zasnovao na zakonske odredbe Zakona br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, odnosno na član 22., stav 6., koji

propisuje da: "Izgradnja javnih mreža komunikacije i odgovarajućih objekata je od javnog interesa. Porez nepokretne imovine se ne odnosi za mreže javne komunikacije i odgovarajuće objekte, uključujući one koji se koriste za mobilne (GSM) bazne stanice, satelite i podzemne infrastrukture". Ova zakonska odredba ne može da se primeni u konkretnom slučaju zato što se takva odredba odnosi na taksu na imovinu a ne na porez na imovinu. Tužena je fakturisala tužiocu za BTS antene koje su postavljene u opštini Đakovica, dakle korišćenje komercijalne delatnosti preko koje se prodaje usluga za internet, televiziju, koja ostvaruju prihode. Članom 3., stav 1., tačka 1. Zakona br. 03/L-204 o porezu na nepokretnu imovinu, koji definiše da: "1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje: 1.1. Nepokretna imovina-zemljište i zgrade, instalacije, konstrukcije na ili ispod površine zemlje, čvrsto spojene sa zemljom. U nepokretnu imovinu spadaju jedinice unutar zgrada kao što su stanovi, poslovni prostori koji služe za komercijalne i industrijske svrhe", dok član 8., stav 3.1. propisuje da: "3. Oslobođanje od poreza prema stavu 1 ovog zakona ne primenjuje se kada: 3.1. nekretnina se koristi ili se drži za upotrebu za komercijalne aktivnosti za ostvarivanje prihoda", stoga zasnivajući se na gore navedene odredbe i uzimajući u obzir činjenicu da tužena nije obavezala tužioca za taksu na imovinu nego je fakturisala tužiocu porez na imovinu, za BTS antene koje su postavljene u opštini Đakovica, dakle korišćenje komercijalne delatnosti preko koje se prodaje usluga za internet, televiziju, i da se od istih ostvaruje prihod za tužioca, a Zakonom o porezu na nepokretnu imovinu nije predviđeno oslobađanje od poreza na imovinu za ovu vrstu delatnosti".

70. Sud primećuje da Vrhovni sud u svojoj presudi [ARJ-UZVP. br. 17/2020] od 20. januara 2020. godine, u pokušaju da odgovori na odlučujuće navode podnosioca zahteva, ne objašnjava šta je taksa na imovinu i podnosilac zahteva se ne može osloboditi obaveze plaćanja poreza na imovinu nametnutog od opštine Đakovica. S tim u vezi, Vrhovni Sud navodi sledeće:

Član 22 stav. 6 Zakona br. 04/L-019 o Elektronskim komunikacijama propisuje da je izgradnja javnih mreža elektronske komunikacije kao i pridruženih pomoćnih objekata u javnom interesu. Taksa na nepokretnu imovinu se ne primenjuje za mreže elektronskih komunikacija i pomoćnih objekata, uključujući i one za mobilne mreže (GSM), bazne stanice, satelite i podzemne infrastrukture.

Članom 3.1 Zakona br. 03/L-204 o Porezu na Nepokretnu imovinu, koji propisuje izraze korišćene u ovom zakonu imaju sledeće značenje: Nepokretna imovina - zemljište i zgrade, instalacije, konstrukcije na ili ispod površine zemlje, čvrsto spojene sa zemljom. U nepokretnu imovinu spadaju jedinice unutar zgrada kao što su stanovi, poslovni prostori koji služe za komercijalne i industrijske svrhe. Član 2 ovog zakona određuje porez na nepokretnu imovinu i postavlja standarde i postupke koji se trebaju poštovati tokom administracije ovog poreza. SA druge strane, član 8.1 propisuje koje se institucije i organizacije oslobađaju poreza na imovinu koju poseduju ili koriste. Stav 3 propisuje da oslobađanje od poreza po stavu

1 ovog člana ne važi kada se imovina koristi ili održava za korišćenje komercijalnih radnji i za stvaranje prihoda.

Počev od takvog stanja stvari i oslanjajući se na zakonske odredbe Zakona br. 04/L-109 i 03/L-204, Vrhovni Sud smatra da je drugostepeni sud pravično postupio kada je izmenio Presudu Fiskalnog odeljenja Administrativnog Departmana Osnovnog suda u Prištini, [A.U. br. 2105/2014] od 07.09.2018. godine, odbijajući kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca „IPKO Telecom“ LLC kojim je tražio da se poništi odluka tužene opštine Đakovica, br. 03-430-2026 od 07.03.2014. godine, ostavljajući na snagu ovu odluku. U konkretnom slučaju, tužena nije obavezala tužioca taksom na imovinu (po članu 22.6. Zakona br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama), nego je fakturisala tužiocu za porez na imovinu, za BTS antene postavljene u opštini Đakovica, preko kojih se vidi usluga interneta i televizije i od istih se ostvaruje prihod za tužioca, i Zakonom o porezu na nepokretnu imovinu nije predviđeno oslobađanje od poreza na imovinu za ovu vrstu delatnosti (član 8., stav 3., tačka 3.).

71. Međutim, presuda Vrhovnog suda ne odgovara na suštinske navode podnosioca zahteva i ne pruža adekvatno obrazloženje o tome koja je razlika između poreza na imovinu i takse na imovinu, na šta se primenjuje taksa na nepokretnu imovinu, i nije ispitan navod da se ZEK mora tretirati kao *Lex Specialis* u odnosu na Zakon o porezu na nepokretnu imovinu. Takođe, Vrhovni sud nije tretirao službeni memorandum RAEPK-a u kojem je navedeno da se „taksa na imovinu koja je utvrđena odredbom člana 22. stav 6. ZEK-a odnosi na porez na imovinu i da su operatori oslobođeni od ove vrste poreza.“ Jasno objašnjenje koji zakon je specijalan u sličnim okolnostima, šta je taksa na nepokretnu imovinu je odlučujuće za podnosioca zahteva i takođe i ekonomske subjekte, zato što ovo obrazloženje određuje da li je podnosilac zahteva obavezan da plati ili ne taksu na nepokretnu imovinu.
72. Zapravo, presuda Vrhovnog suda nije objasnila zašto podnosilac zahteva nije stekao pravo na oslobađanje od plaćanja poreza na nepokretnu imovinu u kontekstu davanja odgovora na odlučujuće navode podnosioca zahteva (i) da su taksa na nepokretnu imovinu i porez na imovinu istovetni, (ii) zašto je ZEK trebalo primeniti u slučaju podnosioca zahteva i (iii) nije odgovorila u vezi sa službenim memorandumom RAEPK-a, što potvrđuje da se taksa na imovinu utvrđena u članu 22. stav 6. ZEK-a odnosi na porez na imovinu.
73. Pored toga, nije dužnost Suda da odlučuje o tome koji je najprikladniji način za redovne sudove da se bave iznetim argumentima. Sud, međutim, smatra da Vrhovni sud, ne praveći razliku između onoga što određuje taksa na nepokretnu imovinu utvrđena članom 22. stav 6. ZEK-a, mimoilazeći obrazloženje dato u službenom memorandumu RAEPK-a, gotovo u potpunosti previđa pitanje iako je bilo konkretno, relevantno, važno i odlučujuće, i samim tim nije ispunio svoje obaveze iz člana 6. stav 1. EKLJP (vidi predmet ESLJP-a *Pronina protiv Ukrajine*, predstavka br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine, stav 25).
74. Prema tome, uzimajući u obzir gore navedena zapažanja i postupak u celini, Sud smatra da presuda Vrhovnog suda nije pružila dovoljno obrazloženje

podnosiocu zahteva o tome zašto se uskraćuju njegova navodna prava na oslobađanje od poreza na nepokretnu imovinu. Shodno tome, ona nije ispunila kriterijume propisane članom 6. EKLJP (vidi predmet ESLJP-a *Grădinar protiv Moldavije*, predstavka br. 7170/02, presuda od 8. aprila 2008. godine, stav 115).

75. Sud smatra da nemogućnost Vrhovnog suda da pruži jasne i potpune odgovore u vezi sa distinktivnim odlikama poreza na imovinu i takse na nepokretnu imovinu predstavljaju povredu prava podnosioca zahteva da bude saslušan i prava na obrazloženu odluku, kao sastavnog dela prava na pravično i nepristrasno suđenje. Dakle, pravo na obrazloženu odluku pored činjenice da tužbeni zahtev mora biti suštinski, određujući i odlučujući za sticanje ili nesticanje potraživanog prava, isti mora da pokaže da je podnosilac zahteva saslušan i da je dobio dovoljno pojašnjenje zašto ne uživa potraživano pravo.
76. S tim u vezi, Sud ponavlja da je ESLJP, između ostalog, u presudi *Hiro Balani*, citiranoj gore, a posebno u predmetu *Donadze protiv Gruzije* (zahtev br. 74644/01, presuda od 7. marta 2006. godine, stav 35) zauzeo stav da sudovi nisu sprovedi temeljito i ozbiljno ispitivanje odlučujućih i definisanih navoda podnosioca zahteva. Prema tome, čak i ako se od sudova ne može zahtevati da navedu razloge za odbijanje svakog argumenta stranke, oni ipak nisu oslobođeni od ispitivanja i potrebnog obrazloženja glavnih i odlučujućih navoda koje je izneo podnosilac zahteva.
77. Sud dalje primećuje da podnosiocu zahteva u presudama Apelacionog suda i Vrhovnog suda nije pruženo dovoljno i jasno obrazloženje u vezi sa „*taksom na nepokretnu imovinu*“, naprotiv, ovaj odlučujući i definišući navod da član 22. ZEK oslobađa istog od plaćanja takse na imovinu, kao glavni i odlučujući navod, ostao je nedovoljno razmotren.
78. S tim u vezi, Sud želi da naglasi da nije dužnost Ustavnog Suda da ispita do koje mere su obrazloženi navodi podnosioca zahteva u postupcima pred redovnim sudovima. Međutim, proceduralno pravo traži da se za suštinske navode koji su predstavljeni od strana pred redovnim sudovima treba dati odgovor na pravilan način – posebno ukoliko se tiču odlučujućih navoda a što se u konkretnom slučaju tiče oslobađanja takse na nepokretnu imovinu, a koja je po navodima podnosioca zahteva ista kao i porez na imovinu.
79. Dakle, uzimajući u obzir gore navedene napomene i postupak u celini, Sud smatra da je Vrhovni Sud potvrdio stav Apelacionog suda, bez odgovora na specifičan navod podnosioca zahteva u vezi sa njegovim pravom da bude oslobođen od takse na nepokretnu imovinu, koji je po njegovim tvrdnjama isti kao i porez na imovinu.
80. U skladu sa napred navedenim, mora se utvrditi da presuda [ARJ-UZVP. br. 17/2020] Vrhovnog suda od 20. januara 2020. godine, nije ispunila kriterijume „*pravičnog suđenja*” iz člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. stav 1. EKLJP, zbog nedostatka obrazložene odluke.
81. S tim u vezi, Sud naglašava da se ovaj zaključak odnosi isključivo na osporenu presudu Vrhovnog suda sa stanovišta dovoljnosti obrazloženja koje se odnosi na

suštinske i odlučujuće navode podnosioca zahteva i ni na koji način ne prejudicira rezultat merituma slučaja. S tim u vezi, Sud naglašava da se zaključak istog da je osporena Presuda Vrhovnog suda doneta uz povredu prava podnosioca na obrazloženu sudsku odluku specifično tiče samo navoda podnetog od strane podnosioca zahteva u njegovom zahtevu pred Sudom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 21.4, 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 59 (1) Poslovnika, dana 20. oktobra 2021. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1. člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA UTVRDI da je presuda [ARJ-UZVP. br. 17/2020] Vrhovnog suda od 20. januara 2020. godine, ništava, i ista se vraća na ponovno odlučivanje;
- IV. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da u skladu sa pravilom 63. Poslovnika, obavesti Ustavni sud, što je pre moguće, a najkasnije u roku od 6 (šest) meseci, odnosno do 18. aprila 2022. godine, u vezi sa merama preduzetim radi izvršenja presude ovog Suda;
- V. DA OSTANE posvećen ovom pitanju u očekivanju poštovanja ovog naloga;
- VI. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- VII. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- VIII. DA PROGLASI da ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

